

Dr KAZIMIERZ MOSKWA

1 marca 1983 roku zmarł dr Kazimierz Moskwa, archeolog, kierownik Pracowni Archeologiczno-Konserwatorskiej PP PKZ Oddział w Rzeszowie, b. długoletni kierownik Działu Archeologicznego Muzeum Okręgowego w Rzeszowie, st. kustosz, b. Konserwator Zabytków Archeologicznych woj. rzeszowskiego, badacz pradziejów Rzeszowszczyzny, autor wielu prac naukowych i popularno-naukowych poświęconych głównie zagadnieniom grupy tarnobrzeskiej kultury łużyckiej.

Kazimierz Moskwa urodził się 13 stycznia 1935 roku w Woli Małej k/Łańcuta. W Łańcutcie ukończył liceum ogólnokształcące i w roku 1952 rozpoczął studia na Wydziale Filozoficzno-Historycznym Uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie, specjalizując się w zakresie archeologii Polski pod kierunkiem prof. dra Rudolfa Jamki i w roku 1956 uzyskał magisterium z Historii Kultury Materialnej. W roku 1974 uzyskał doktorat nauk humanistycznych na Wydziale Filozoficzno-Historycznym Uniwersytetu Jagiellońskiego na podstawie pracy pt.: „Kultura łużycka w widłach Wisły, Sanu i Wisłoki”, którą rozpoczął pod kierunkiem

prof. dra hab. Rudolfa Jamki, a po Jego śmierci kontynuował pod kierunkiem prof. dra hab. Marka Gedla.

Jeszcze w czasie studiów w latach 1954—1956 pracował zawodowo w Muzeum Archeologicznym w Nowej Hucie, a następnie krótko w Muzeum Zagłębia w Będzinie i Muzeum Ziemi Przemyskiej w Przemyślu. W roku 1957 związał się na stałe z Rzeszowskim Ośrodkiem Archeologicznym, przyjmując pracę zawodową w Muzeum Okręgowym w Rzeszowie, od stanowiska asystenta począwszy, do st. kustosa. Po dwuletnim stażu pracy, będąc na etacie Muzeum Okręgowego w Rzeszowie, objął urząd Konserwatora Zabytków Archeologicznych woj. rzeszowskiego, a w roku 1967 w związku z przejściem funkcji KZA przez Muzeum Okręgowe, został kierownikiem Działu Archeologicznego tegoż Muzeum i pełnił tę funkcję do 16 listopada 1979 roku, kiedy to przeszedł do pracy w PP PKZ Oddział w Rzeszowie. Dodatkowo, począwszy od roku 1977 podjął zajęcia dydaktyczne z historii starożytnej ziem polskich (archeologii) dla studentów (kierunku historii) w Wyższej Szkole Pedagogicznej w Rzeszowie.

Jako Konserwator Zabytków Archeologicznych zajmował się całokształtem ochrony zabytków archeologicznych w woj. rzeszowskim. Prowadził równocześnie samodzielne badania wykopaliskowe, interesując się szczególnie problematyką związaną z kulturą łużycką na terenie południowo-wschodniej Polski. Badał około 20 stanowisk tejże kultury, w tym najważniejsze to cmentarzyska w Grodzisku Dolnym, Trzęsówce, Wierzawicach woj. rzeszowskie, Gorzycach, Knapach, Kopkach, Mokryszowie, Rudniku, Zbydniowie woj. tarnobrzeskie oraz osady w Ostrowach Tuszowskich, Trzęsówce, Woli Małej, Zaborczu woj. rzeszowskie, Woli Rzeczyckiej woj. tarnobrzeskie. Prowadził również badania wykopaliskowe na cmentarzysku kultury pomorskiej w Rzemieniu woj. rzeszowskie oraz na osadach kultury przeworskiej w Grodzisku Dolnym, Wilczej Woli woj. rzeszowskie i Zakrzowie woj. tarnobrzeskie.

Wyniki tychże badań zostały w większości opracowane i opublikowane w wydawnictwach oddzielnych w formie książkowej¹, bądź w wydawnictwach specjalistycznych i czasopismach o zasięgu ogólnopolskim lub lokalnym², głównie w „Materiałach i Sprawozdaniach Rzeszowskiego Ośrodka Archeologicznego”, których w latach 1970—1975 był współredaktorem. Najważniejszą pracą dra Kazimierza Moskwy jest monografia uwzględniająca wszelkie źródła opublikowane i niepublikowa-

ne według stanu na koniec 1972 roku, poświęcona kulturze łużyckiej w południowo-wschodniej Polsce³.

Dr Kazimierz Moskwa w ostatnich latach (początkowo z ramienia Muzeum Okręgowego w Rzeszowie a następnie PP PKZ Oddział w Rzeszowie) podjął szeroko zakrojone prace związane z realizacją ogólnopolskiego programu badawczo-konserwatorskiego „Archeologiczne Zdjęcie Polski”, działając nie tylko na terenie województwa rzeszowskiego, ale również na innych terenach, m. in. województwa kieleckiego.

Pracę zawodową łączył zawsze z pracą społeczną. Działal w wielu organizacjach i towarzystwach naukowych. Przez szereg lat pełnił funkcję prezesa Rzeszowskiego Oddziału Polskiego Towarzystwa Archeologicznego i Numizmatycznego.

Jego praca zyskała uznanie. Odznaczono Go odznaką „Zasłużony Działacz Kultury”, „Zasłużony dla Województwa Rzeszowskiego”, otrzymał złotą odznakę „Za opiekę nad zabytkami”, medal „Zasłużony dla Polskiego Towarzystwa Archeologicznego i Numizmatycznego”.

Dr Kazimierz Moskwa pozostanie w naszej pamięci jako naukowiec, pracownik muzealnictwa, nieustrudzony badacz najdawniejszych dziejów Ziemi Rzeszowskiej, oddany odkrywcom i ochronie zabytków archeologicznych, prawy człowiek i uczynny kolega.

Jego niespodziewana i przedwczesna śmierć boleśnie zaskoczyła wszystkich, którzy Go znali.

Anna Barłowska

Przypisy

¹ K. Moskwa, *Chrońmy zabytki archeologiczne*, Rzeszów 1958. Tenże, *O badaniach i ochronie zabytków archeologicznych*, Rzeszów 1960. Tenże, *Cmentarzysko łużyckie z Trzęsówki*, Kolbuszowa 1961. Tenże, *Prastowiańskie cmentarzyska łużyckie w Rzeszowskiem*, Kraków 1963. Tenże, *Pradzieje powiatu rzeszowskiego*, Lublin 1964. Tenże, *Pradzieje powiatu kolbuszowskiego*, Komentarz wystawy, Kolbuszowa 1973. Tenże, *Kultura łużycka w Polsce południowo-wschodniej*, Rzeszów 1976. Tenże, *Pradzieje południowo-wschodniej Polski*, Informator Rzeszów 1979.

² Wśród około 70 publikacji na szczególne wyróżnienie zasługują: K. Moskwa, *Cmentarzysko ciałopalne kultury łużyckiej w Gorzycach pow. Tarnobrzeg*, „Rocznik Województwa Rzeszowskiego”, R. II, z. 1 (3), Rzeszów 1959, s. 139—186. Tenże, *Późnotużyckie cmentarzysko ciałopalne na stanowisku nr 2 w Grodzisku Dolnym pow. Leżajsk*, „Wiadomości Archeologiczne”, T. XXVIII, z. 4, Warszawa 1962, s. 308—329. Tenże, *Epoka brązu i pierwsze stulecie epoki żelaza w Rzeszowskiem*, [w:] *Pradzieje Rzeszowszczyzny*, Popularnonaukowa Biblioteka Archeologiczna PTA Nr 10, Rzeszów 1963, s. 19—34. Tenże, *Łużyckie cmentarzysko ciałopalne na stanowisku 1 w Mokrzeszowie pow. Tarnobrzeg*, „Wiadomości Archeologiczne”, T. XXX, z. 3—4, Warszawa 1964, s. 336—353. Tenże, *Stanowisko wielokulturowe*

w Orzechowcach pow. Przemyśl, „Sprawozdanie Rzeszowskiego Ośrodka Archeologicznego za rok 1965”, Rzeszów 1966, s. 55—59. Tenże, *Późnotużyckie cmentarzysko w Trzęsówce pow. Kolbuszowa*, „Materiały i Sprawozdania Rzeszowskiego Ośrodka Archeologicznego za rok 1967”, Rzeszów 1971, s. 9—88. Tenże, *Grupa tarnobrzaska kultury łużyckiej*, „Materiały do Prahistorii Ziemi Polskich”, cz. IV, z. 1, Warszawa 1971, s. 7—48. Tenże, *Łużyckaja kultura na terytorij Polszy*, „Biełaruskija starožitnasci”, Minsk 1972, s. 164—176. Tenże, *Stan badań nad grupą tarnobrzaską kultury łużyckiej*, „Materiały i Sprawozdania Rzeszowskiego Ośrodka Archeologicznego za lata 1968—1969”, Rzeszów 1973, s. 7—26. Tenże, *Osadnictwo kultury łużyckiej w Jasionce pow. Rzeszów*, „Materiały i Sprawozdania Rzeszowskiego Ośrodka Archeologicznego za lata 1968—1969”, Rzeszów 1973, s. 63—71. Tenże, *Z badań nad pradziejami Rzeszowa*, „Rocznik Muzeów Województwa Rzeszowskiego” T. III, Rzeszów 1974, s. 5—21. Tenże, *Cmentarzysko ciałopalne kultury łużyckiej w Zbydniowie, gm. Zaleszany, woj. Tarnobrzeg*, „Materiały i Sprawozdania Rzeszowskiego Ośrodka Archeologicznego za lata 1973—1975”, Rzeszów 1979, s. 3—59. Tenże, *Badania zwiadowcze na stanowisku nr 4 w Wierzawicach, gm. Leżajsk, woj. rzeszowskie*, (zam. w nin. wyd.).

³ K. Moskwa, *Kultura łużycka w Polsce południowo-wschodniej*, Rzeszów 1976.